

การสร้างความหมาย “คนดี” ในรายการทอล์คโชว์ : วัจนปฏิบัติศาสตร์

The signification of “good people” in the news talk show: Pragmatics

สุทธิลักษณ์ สวรรยาวิสุทธิ¹
Sutthiluck Sawanyavisuthi¹

Received: 19 October 2023

Revised: 2 February 2024

Accepted: 31 October 2024

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษากระบวนการสร้างความหมายของคำว่า “คนดี” ในรายการทอล์คโชว์ออนไลน์ ตั้งแต่เดือนมกราคม - ธันวาคม พ.ศ. 2565 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ รายการทอล์คโชว์ออนไลน์ในวันจันทร์ - ศุกร์ ช่วงเวลา 22.30 - 18.55 น. และวันเสาร์ - อาทิตย์ ช่วงเวลา 22.00 - 19.00 น. ในรูปแบบออนไลน์ที่ปรากฏอยู่บนเพจ Facebook และ YouTube เท่านั้น พบข้อมูลในประเด็น การสร้างความหมายของคำว่า “คนดี” จำนวน 143 เรื่อง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ กลวิธีทางภาษา ตามแนวคิดวัจนปฏิบัติศาสตร์ นำเสนอผลการวิจัยด้วยวิธีเชิงคุณภาพแบบพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า การใช้มูลบทเพื่อสร้างความหมายของคำว่า “คนดี” มี 4 มูลบท ได้แก่ มูลบทเพื่อสร้างความเชื่อว่าคนที่พูดถึงเป็นคนดี จำนวน 69 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 47.58 มูลบทเพื่อเน้นความเชื่อมโยงกับความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้รับข่าว จำนวน 45 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 31.03 มูลบทเพื่อเน้นให้ความสำคัญกับบุคคลหรือกลุ่มคนที่มีพฤติกรรมหรือการกระทำที่ดี จำนวน 16 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 11.03 และมูลบทเพื่อสร้างความเชื่อเมื่อมีคนดีปรากฏขึ้น ผู้พูดรู้สึกดี จำนวน 13 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 8.96 การใช้มูลบททางวัจนปฏิบัติศาสตร์ในรายการทอล์คโชว์ออนไลน์แสดงให้เห็นถึงกลวิธีทางภาษาที่สะท้อนความคิด ความเชื่อ ความจริงที่คนในสังคมไทยมีต่อเรื่องการทำความดีและถูกยกย่องให้มีหน้าตาในสังคมไทย อีกทั้งบริบทความเป็นสังคมไทยก็มีส่วนสำคัญที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงวิถีคิดในเรื่องของการสร้างมูลบทคนดีได้เช่นกัน

คำสำคัญ: การสร้างความหมาย มูลบท วัจนปฏิบัติศาสตร์ ทอล์คโชว์ออนไลน์

Abstract

The objectives of the study were to process of construct the meaning of the term ‘Good man’ (good people) in the Tub Toh Khao talk show (Online) from January to December 2022. The target group for the research includes the content of the news show. Specifically, one episode of the show is selected using a focused selection method. The chosen episode airs on Amarin TV channel 34 from Monday to Friday between 18:55 and 22:30, and on Saturday to

¹ อาจารย์ สาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม, Email: Sutthiluck1987@gmail.com

¹ Lecturer, Thai Language Department, Faculty of Education, Nakhon Phanom University

Sunday between 19:00 and 22:00. The content is presented in an online format on Facebook and YouTube. The researchers conducted a study on the concept of “good people” with a total of 143 subjects. They utilized a linguistic approach based on the theory of pragmatics and employed discourse analysis. The research findings were presented using a qualitative comparative analysis. The results of the study revealed that results of the study revealed that there are four pragmatic presuppositions: 1) The discourse markers used to establish the belief that the individuals being discussed are “good people” occurred a total of 69 times, using metacognition, rated 47.58 as a percentage. 2) The discourse markers to emphasize the importance of individuals or groups of people who exhibit good behavior or actions occurred a total of 45 times, using metacognition, rated 31.03 as a percentage. 3) The discourse markers used to emphasize the importance of individuals or groups of people who exhibit good behavior or actions occurred a total of 16 times, using metacognition rated 11.03 as a percentage and 4) The discourse markers used to create belief when good people appear, the speaker feels good occurred a total of 13 times, using metacognition rated 8.96 as a percentage. The utilization of Pragmatic Presupposition in Tub Toh Khao talk show (Online) illustrates linguistic strategies that mirror Thai society’s beliefs and realities concerning acts of kindness and the acknowledgment of such behavior within the Thai community. Furthermore, the Thai societal context plays a crucial role in elucidating the thought process behind the development of the concept of the good man.

Keywords: Signification, presupposition, pragmatic, Tub Toh Khao (Online)

บทนำ

ปัจจุบันการสื่อสารมีความทันสมัยและพัฒนาได้อย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในสังคมออนไลน์สังเกตได้ว่าปัจจุบันเพจต่างๆ บน เฟซบุ๊ก ล้วนสร้างรูปแบบและกลวิธีทางภาษาที่แปลกใหม่เพื่อเล่าเรื่องและนำเสนอตัวตนให้ดึงดูดผู้รับชมทำให้มีผู้ติดตามเป็นจำนวนมาก ดังที่ สมาคมโฆษณาดิจิทัลประเทศไทย (2559) ร่วมกับเว็บไซต์ MarketingOps.com ได้จัดทำ Infographic แสดงตัวเลขภาพรวมและพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของคนไทยพบว่าปัจจุบันประชากรของประเทศไทยมีจำนวนทั้งสิ้น 68.1 ล้านคน มีผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ต จำนวน 38 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 56 ของจำนวนประชากรทั้งหมดและมีผู้ใช้โซเชียลเน็ตเวิร์คมากถึง 41 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 60 สำหรับโซเชียลเน็ตเวิร์คที่มีผู้ใช้งาน

มากที่สุดของไทยคือ Facebook คิดเป็นร้อยละ 92.1 อาจเพราะสามารถตั้งประเด็นถามตอบในเรื่องที่สนใจ โพสต์รูปหรือวิดีโอ เขียนข้อความสนทนา หรือแม้กระทั่งเปิดโอกาสให้พบปะสังสรรค์ระหว่างกันได้ อีกทั้งยังไม่มีกลไกการกำกับด้านเนื้อหาหรือภาษามากนัก จึงทำให้ผู้โพสต์มีอิสระมากกว่าสื่ออื่นๆ (ชนนิกานต์ ศรีพิทักษ์ และคณะ, 2564)

จากเหตุผลที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงเลือก “รายการทูปโตะข่าว” ที่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์อมรินทร์ทีวี เอชดี ช่อง 34 มาศึกษา โดยผลการสำรวจพบว่ารายการนี้มีผู้เข้าชมข่าวจำนวนมากที่สุดในการจัดลำดับรายการเล่าข่าวในช่วงเย็น โดยมียอดเรตติ้งสูงสุดเป็นอันดับหนึ่ง ในกลุ่มช่องดิจิทัลทีวีที่ออกอากาศตั้งแต่ช่วงเวลา - 16.00 20.00 น. (TV Digital Watch, 2563) และรายการนี้

ยังนำไปเผยแพร่ในช่องสื่อยูทูป (Youtube) (วสาร บุดดีคำ และรัตน จันทร์เทว, 2563)

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้เลือกช่องทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาศึกษาในรูปแบบรายการโทรทัศน์ที่ปรากฏอยู่ในระบบออนไลน์ คือ Facebook และ YouTube ผู้วิจัยเลือกรายการโทรทัศน์ประเภท รายการข่าว เท่านั้นเนื่องจาก รายการข่าวเป็นรายการที่มีการเผยแพร่ในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น หนังสือพิมพ์ สถานีโทรทัศน์ สถานีวิทยุ และในรูปแบบออนไลน์ จึงทำให้ ภูมิทัศน์สื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงคือการนำเสนอเนื้อหาผ่านช่องทางการเผยแพร่ที่หลากหลาย สามารถเพิ่มโอกาสให้มียอดรับชมเพิ่มขึ้นหรือที่เรียกว่า สื่อใหม่ (new media) เพราะในสื่อใหม่นั้นมีมิติของความเร็วในการรับส่งสาร (สื่อเก่าก็คุ้นเคย สื่อใหม่ก็เข้าถึง, 2560) นอกจากนี้ สื่อใหม่ อาจทำให้เกิดข่าวลือหรือข่าวลวงในสื่อสังคมออนไลน์ (social media) ทำให้ผู้บริโภคข่าวสารที่ไม่มีข้อเท็จจริงและเกิดการแชร์ต่อเป็นวงกว้างในสื่อออนไลน์ ฉะนั้นสื่อกระแสหลักหรือสื่อมืออาชีพขององค์กรข่าวในสถานีโทรทัศน์ดิจิทัลนั้น จึงมีบทบาทหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบและให้คำตอบแก่ผู้บริโภคสื่อถึงข้อเท็จจริงด้วยวิชาชีพสื่อมวลชน (ซวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี, 2560)

ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดด้านวัจน ปฏิบัติศาสตร์ (Pragmatics) มาศึกษารูปภาษา ในบริบทของการสื่อสารซึ่งนับเป็นมิติของการศึกษาภาษาที่ใกล้ชิดชีวิตจริงมากที่สุด เพราะเป็นการศึกษาการใช้ภาษาในบริบทและปรากฏการณ์ทางภาษาซึ่งเป็นผลจากความสัมพันธ์ระหว่างรูปภาษากับผู้ใช้อย่างมีความหมายในระดับวัจนปฏิบัติศาสตร์ มิได้อาศัยเพียงที่ความหมายประจำรูปภาษา แต่วิเคราะห์ได้โดยอาศัยการตีความของผู้ฟัง (สุชาติ สวัสดิ์ศรี, 2544) ถ้อยคำที่ปรากฏ ในรายการโทรทัศน์ที่ผู้วิจัยได้นำมาศึกษา คือ “คนดี” เมื่อสังเกตการ

นำเสนอข่าวจะพบว่า ถ้อยคำดังกล่าวจะสื่อให้เห็นความรู้เบื้องหลังเกี่ยวกับที่มาที่ไปที่มีร่วมกันและกำลังเผชิญอยู่ร่วมกัน อีกทั้งยังสื่อให้เห็นความเชื่อ บางอย่างเกี่ยวกับความเป็นไปในสังคมที่ปรากฏอยู่ ในสถานการณ์ดังกล่าว ซึ่งความรู้เบื้องหลังและความเชื่อบางอย่างที่มีอยู่ก่อนดังกล่าว เรียกว่า มุลบท (Presupposition) (กฤษดาพรรณ หงศ์ลดาธรมย์ และธีรเดช โชคสุณิษ, 2551) โดยผู้ฟังจะสามารถอนุมานและมีส่วนร่วมกับความรู้เบื้องหลังและความเชื่อบางอย่างที่ผู้พูดมีอยู่ก่อนได้โดยเชื่อมโยงถ้อยคำหรือประโยคที่ผู้พูดใช้เข้ากับบริบทที่ถ้อยคำนั้นแสดงอยู่ (Levinson, 1983) การสื่อให้เห็นความรู้เบื้องหลังและความเชื่อบางอย่างที่มีอยู่ก่อนเกี่ยวกับความเป็นไปในสังคมของมุลบทดังกล่าวทำให้การสร้าง ความหมาย “คนดี” เป็นเสมือนสิ่งที่บันทึกเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม โดยใช้กลวิธีทางภาษาเพื่อสื่อมุลบทเป็นเครื่องมือ

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้นำแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาการใช้ภาษาเพื่อสื่อมุลบทมาศึกษาการสร้าง ความหมายของคำว่า “คนดี” ในรายการทูบไต่ข่าวเพื่อให้เห็นกลวิธีการตีความหมายและการใช้ภาษา อาจทำให้เห็นสภาพของสังคมในขณะนั้นที่ถูกถ่ายทอดหรือหยิบยกพฤติกรรมจริงของคนและสถานการณ์ปัจจุบัน รวมถึงการทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกร่วมทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสาร โดยมีเจตนาและบริบทสังคมเข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งภาษาที่ปรากฏใช้นั้นมีกระบวนการสร้างและนำเสนอที่น่าสนใจ รวมถึงภาษาที่เกิดขึ้นในโลกยุคดิจิทัลยุคที่สังคมมีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางวัฒนธรรมค่านิยม ความเชื่อและการใช้ภาษาเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกและเรื่องราวต่างๆ

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการสร้าง ความหมาย “คนดี” ในรายการทูบไต่ข่าว : วัจนปฏิบัติศาสตร์ว่ามีกลวิธีการตีความหมายคำ หรือข้อความอย่างไร และความหมายใหม่ที่บัญญัติขึ้นนั้น มีที่มาจาก

สิ่งใดบ้างที่ทำให้ชาวในปัจจุบันเข้าถึงคนได้ทุกเพศ
ทุกวัย ผู้วิจัยเห็นว่าหากวิเคราะห์ความเป็นมาหรือ
มูลบทที่ปรากฏใช้ในการนำเสนอข่าวจะทำให้ทราบ
ลักษณะของภาษาไทยในยุคปัจจุบันที่ปรากฏทาง
สื่อออนไลน์แสดงให้เห็นพลวัตทางภาษาไทย
และสังคมไทยที่สะท้อนจากความคิด ความเชื่อ
และทัศนคติของคนในสังคมซึ่งถือเป็นการพัฒนา
เปลี่ยนแปลงตามกระแสของโลกยุคปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษากระบวนการสร้างความหมาย
ของคำว่า “คนดี” ในรายการทูบโตะข่าวออนไลน์
ตั้งแต่เดือนมกราคม - ธันวาคม พ.ศ. 2565

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ระเบียบวิธีวิจัย เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา
(Descriptive Research) แบบวิเคราะห์เนื้อหา
(Content analysis) โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง
เจาะจง คือ รายการทูบโตะข่าว

2. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่
รายการทูบโตะข่าวของช่องอัมรินทร์ทีวี 34 โดย
การเลือกแบบเจาะจง จำนวน 1 รายการ ใน
วันจันทร์ - ศุกร์ ช่วงเวลา 22.30 - 18.55 น. และ
วันเสาร์ - อาทิตย์ ช่วงเวลา 22.00 - 19.00 น.
ในรูปแบบออนไลน์ที่ปรากฏอยู่บนเพจ Facebook
และ YouTube เท่านั้น

3. นำข้อมูลที่มีเนื้อหาข่าวที่ถูกนำเสนอ
ในประเด็น “คนดี” มาวิเคราะห์ภาษาเฉพาะ
วัจนภาษา และจัดประเภทของกระบวนการสร้าง
ความหมายที่ปรากฏในรายการทูบโตะข่าวออนไลน์
เท่านั้น

4. การปรากฏข้อมูลทางภาษาที่พบ
เกี่ยวกับการสร้างความหมายของ “คนดี” ผู้วิจัยได้
ทำการคัดข้อมูลตามการปรากฏตั้งแต่เดือนมกราคม
- ธันวาคม โดยไม่นับการปรากฏซ้ำของข้อมูล

กรอบแนวคิดและวิธีวิเคราะห์วิจัย

การศึกษามูลบททางวัจนปฏิบัติศาสตร์
ในรายการทูบโตะข่าวออนไลน์นั้นได้ใช้ แนวคิด
เกี่ยวกับมูลบท (Presupposition) โดย กฤษดา
วรรณ หงส์ถาวร และธีรนาช โชคสุวณิ (2551)
ได้ให้นิยามของมูลบทไว้ว่า มูลบท คือความรู้
เบื้องต้นที่ผู้ร่วมสนทนามีร่วมกัน เป็นสิ่งที่เอื้อ
ต่อการทำความเข้าใจในการสื่อสาร โดยที่ผู้พูด
ไม่จำเป็นต้องพูดทุกอย่างออกมา เป็นความเชื่อ
เบื้องต้นของผู้พูดและผู้ฟังและ ณัฐพร พานโพธิ์ทอง
(2556) ได้ให้นิยามของมูลบทไว้ว่า มูลบท คือ
ความเชื่อที่มีอยู่ก่อนบางประการหรือสมมติฐาน
เบื้องต้นถ้อยคำที่กล่าว (background assumption)
ส่วนในด้านของการใช้มูลบทนั้น จันทิมา เอี่ยมมานนท์
(2557) ได้กล่าวไว้ว่า การใช้มูลบทเป็นการใช้ภาษา
เพื่อสื่อข้อความที่ทำให้เข้าใจได้โดยนัยว่ามีข้อความ
อื่นๆ หรือมีเหตุการณ์บางอย่างปรากฏหรือเกิดขึ้น
มาก่อนหน้านั้นแล้ว หรือมีความคิดและเจตนา
บางอย่างที่แฝงอยู่ในข้อความในวัจนบท

กรอบแนวคิดสำหรับการวิเคราะห์ผู้วิจัยจะ
ใช้ความรู้ทางด้านวัจนปฏิบัติศาสตร์และวาทกรรม
วิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical discourse analysis)
ได้แก่ การใช้มูลบท การเลือกใช้คำศัพท์ การสร้าง
ความหมาย และอุดมการณ์ทางสังคมมาประกอบ
การวิเคราะห์วิจัยในครั้งนี้โดยผู้วิจัยจะเลือกกลวิธี
ที่สำคัญจากการวิเคราะห์ด้วยบทรายการทูบโตะข่าว
ที่จะส่งผลต่อความคิดในเรื่องของการเป็น “คนดี”
ของคนในสังคมไทยได้

วิธีวิเคราะห์การวิจัย เริ่มจากการวิเคราะห์
กลวิธีการตีความหมายทางวัจนปฏิบัติศาสตร์ ตาม
ทฤษฎีมูลบททางวัจนปฏิบัติศาสตร์ ซึ่งมี 3 มูลบท
ด้วยกัน ได้แก่ มูลบทความคิด ความเชื่อและค่านิยม
มูลบทด้านความรู้พื้นฐานที่มีร่วมกัน และ
มูลบทด้านปัจจัยพื้นฐานที่ทำให้เกิดข้อความ นำ
ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ผ่านมูลบทแล้วนำไป
ตีความทางสังคมโดยใช้กรอบแนวคิด วาทกรรม

วิเคราะห์เชิงวิพากษ์เพื่อแสดงให้เห็นถึงวิถีปฏิบัติทางสังคมและวัฒนธรรมที่แฝงอยู่ภายใต้รูปของภาษาเพื่อให้เห็นถึงอุดมการณ์ทางสังคม

นิยามศัพท์เฉพาะ

มูลบท(presupposition) หมายถึง ความคิดหรือความเชื่อเบื้องต้นที่เกิดก่อนการกล่าวถ้อยคำภาษา ซึ่งการจะเข้าใจความคิดเบื้องหลังนั้นได้ก็ต้องตีความจากรูปภาษาที่ปรากฏ และหากเข้าใจเบื้องหลังการกล่าวถ้อยคำก็จะสามารถวิเคราะห์ได้ว่าคือมูลบทดังกล่าวคืออะไร (กฤษดาพรรณ หงส์ลดาธรมภ์ และ ธีรณัฐ โชคสุวนิช, 2551)

วัจนปฏิบัติศาสตร์ หมายถึง การศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับผู้ใช้ภาษา โดยคำนึงถึงบริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่มีผลต่อการใช้ภาษาเป็นการวิเคราะห์ว่าผู้พูดต้องการให้ถ้อยคำที่พูดออกไปสื่อความหมายว่าอะไร รวมทั้งศึกษากระบวนการทางปริชาณที่ทำให้ผู้ใช้ภาษารับรู้และสามารถตีความเจตนาของผู้พูดได้ว่าการที่ผู้พูด พูดเช่นนั้น ผู้พูดต้องการสื่อความหมายอะไรหรือต้องการสื่อความหมายอะไรเพิ่มเติมมากกว่าสิ่งที่พูดออกมาได้ (ทรงธรรม อินทจักร, 2550)

รายการทูปโต๊ะข้าว หมายถึง รายการประเภทเล่าข่าวหลากหลายรูปแบบ โดยมีผู้ดำเนินรายการข่าวที่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์อมรินทร์ทีวี ช่อง 34 ใน Facebook และใน Youtube ออกอากาศทุกวันจันทร์ - ศุกร์ ตั้งแต่ช่วงเวลา 18.55 - 22.30 น. และวันเสาร์ - อาทิตย์ ตั้งแต่ช่วงเวลา 19.00 - 22.00 น.

ผลการศึกษา

การศึกษามูลบททางวัจนปฏิบัติศาสตร์มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการสร้างความหมายของคำว่า “คนดี” ในรายการทูปโต๊ะข้าวออนไลน์ในรายการทูปโต๊ะข้าวออนไลน์ ตั้งแต่เดือนมกราคม - ธันวาคม พ.ศ. 2565 โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยซึ่งมีขั้นตอนในการวิจัย ดังนี้

1. กลวิธีการใช้ภาษาในประเด็น “คนดี” ในรายการทูปโต๊ะข้าวออนไลน์: การศึกษามูลบททางวัจนปฏิบัติศาสตร์ พบกลวิธีทางภาษาสำคัญที่สื่อสะท้อนความคิดหรือวาทกรรมคนดีผ่าน รายการทูปโต๊ะข้าวออนไลน์แบ่งได้เป็น 4 ลักษณะ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การปรากฏข้อมูลกลวิธีทางภาษาที่เกี่ยวกับการสร้างความหมาย “คนดี” ในรายการทูปโต๊ะข้าว : วัจนปฏิบัติศาสตร์

กลวิธีทางภาษา	จำนวน	ร้อยละ
การใช้มูลบทเพื่อสร้างความเชื่อว่าคนที่พูดถึงเป็นคนดี	69	47.58
การใช้มูลบทเพื่อสร้างความเชื่อเมื่อมีคนดีปรากฏขึ้น ผู้พูดรู้สึกดี	13	8.96
การใช้มูลบทเพื่อเน้นให้ความสำคัญกับบุคคลหรือกลุ่มคนที่มีพฤติกรรมหรือการกระทำที่ดี	16	11.03
การใช้มูลบทเพื่อเน้นความเชื่อมโยงกับความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้รับข่าว	45	31.03

1.1 การใช้มูลบทเพื่อสร้างความเชื่อว่าคนที่พูดถึงเป็นคนดี คือ การให้ความเชื่อว่าคนที่พูดถึงนั้นเป็นคนดีและควรมีพื้นฐานทางการกระทำที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับที่สังคมและคนส่วนใหญ่

ให้การยอมรับได้ บางครั้งอาจรวมถึง บุคคลในครอบครัว เพื่อนสนิท หรือเพื่อนร่วมงาน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1 (5 มกราคม 2565)

คุณกมลพร วรกุล : ช่วงเวลาที่เข่าพันโทษออกมาคือปี 2560 ค่ะ แต่วันนี้บริษัท ปรก. ชี้แจง ว่าเขามีใบอนุญาตที่ออกโดยกองบัญชาการตำรวจนครบาล โดยออกให้ว่าคนนี้มี**ความประพฤติดี**สามารถที่จะทำงานเป็นปรก.ได้

คุณพุทธ อภิวรรณ : ขณะเดียวกันวันนี้ตัวแทนบริษัทยาม คุณโอ้ คุณโอ้บอกว่าตามจริงเขาเป็น**คนดี**นะ ที่ผ่านมานะ ไม่นึกว่าเขาจะก่อเหตุแบบนี้

ตัวอย่างที่ 1 ปรากฏรูปภาษาจำนวน 2 ครั้ง คือ “คนนี้มี**ความประพฤติดี**” และ “คนดี” ในข้อความการสนทนาของนักข่าวทั้ง 2 คนเพื่อสื่อมูลบทว่า คนที่มีความประพฤติดีนั้นจะเป็นคนดี และมูลบทดังกล่าวเป็นพื้นฐานทางการกระทำที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับที่สังคมและคนส่วนใหญ่ให้การยอมรับได้

ตัวอย่างที่ 2 (13 มกราคม 2565)

คุณธนัญญ์นภสสร น้อยเวียง : รู้จักทีหนึ่งก็สามีโทรมาบอกว่า ลูกชายไปเกี่ยวข้องกับคดีฆ่าคนตายนะ วันนี้คุณแม่ก็เลยเดินทางมาโรงพัก แล้วก็เชื่อมั่นว่าลูกแม่ไม่เกี่ยว เพราะ**ลูกแม่เป็นคนดี** แต่ออกไปกับเพื่อนซึ่งมีปืนแล้วไปยิงคนเท่านั้น

จากตัวอย่างที่ 2 เนื้อหาในข้อความข่าวใช้รูปภาษาว่า “คนดี” เพื่อสื่อให้เห็นมูลบทว่าคนที่ถูกพูดถึงเป็นคนที่ทำให้ความรู้สึกดีกับผู้พูด มูลบทดังกล่าวเป็นเหตุการณ์ที่ขึ้นอยู่กับมุมมองและมาตรฐานที่แตกต่างกันของผู้พูด และการเชื่อมั่นว่าลูกแม่ไม่เกี่ยวเพราะลูกแม่เป็นคนดีเป็นความเชื่อที่อาจมาจากความรักและความเคารพที่ลูกแม่มีต่อกัน อาจเป็นผลมาจากประสบการณ์ที่ดีที่ผู้แม่ได้ส่งต่อให้กับลูกหลาน และเกิดความเชื่อในความน่าเชื่อถือและความดีของลูกแม่ในตัวลูกหลาน

ตัวอย่างที่ 3 (29 พฤษภาคม 2565)

คุณธนัญญ์นภสสร น้อยเวียง : เหตุการณ์ทั้งหมดคนที่ทำใจคือ คุณมยุรี นะคะ ภรรยาคุณนิพนธ์ผู้ตาย ซึ่งคุณมยุรีคือคนที่เป็นลมเมื่อสักครู่นี้ คุณมยุรีบอกว่าหัวใจสลายเพราะ**สามีเป็นคนดี**แล้วเอ็นดูศุภกรณ์ คนก่อเหตุมาก ทุกครั้งที่เจอศุภกรณ์ไปร้านข้าวเตี้ยจะเลี้ยงเปียร์ ที่ผ่านมาดูแลเหมือนลูกเหมือนหลาน ไม่คิดว่าศุภกรณ์จะกล้ายิงสามีของเธอค่ะ

จากตัวอย่างที่ 3 เนื้อหาในข้อความข่าวใช้รูปภาษาว่า “สามีเป็นคนดี” เป็นการใช้รูปภาษาที่สื่อความหมายถึงสามีคนนี้ถูกยกย่องและนับถือว่าเป็นคนดี อาจเป็นคนที่ทำให้ความสำคัญในครอบครัวมีความรับผิดชอบในสิ่งต่างๆ และมีความเอาใจใส่ในความสุขของครอบครัว และเพื่อสื่อให้เห็นมูลบทว่าเป็นการสร้าง**ความเชื่อ**และเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับสามี โดยเน้นความดีและความน่าเชื่อถือของสามีในเชิงบวก คำนี้อาจมาจากประสบการณ์ที่ดีที่ผู้พูดได้มีกับสามี หรืออาจเป็นผลมาจากความรักและความภาคภูมิใจในสามีของผู้พูด

การใช้มูลบทเพื่อสร้างความเชื่อว่าคนที่พูดถึงเป็นคนดี อาจเน้นให้ความสำคัญกับคุณค่าและความนิยมของบุคคลหรือกลุ่มคนนั้น โดยเน้นที่พฤติกรรมที่เป็นคนดีและเป็นมิตรต่อผู้อื่นและไม่สร้างความเดือดร้อนหรือปัญหาให้กับสังคม การใช้มูลบทเหล่านี้อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่าคนที่ถูกพูดถึงเป็นบุคคลที่น่าไว้วางใจและควรได้รับความเคารพและจากสังคม การสร้างความนิยมในบุคคลนั้นๆ และส่งเสริมให้ผู้อื่นเลียนแบบพฤติกรรมที่ดีและคุณค่าในชีวิตประจำวันของตนเอง ซึ่งอาจส่งผลให้สังคมมีความสุขและเจริญเติบโตอย่างเป็นสิ่งที่ดี นอกจากนี้ การใช้รูปภาษาที่สื่อถึงมูลบทเหล่านี้ อาจเป็นวิธีที่นักข่าวเลือกใช้เพื่อสร้างความเข้าใจให้ตรงกันกับผู้อ่านและคนในสังคม

1.2 การใช้มูลบทเพื่อสร้างความเชื่อเมื่อมีคนตีปรากฏขึ้น ผู้พูดรู้สึกดี คือ การใช้ถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับบุคคลหรือกิจกรรมที่ดีที่สอดคล้องกับความเชื่อที่กำลังเกิดขึ้นในสังคมหรือกลุ่มคน ซึ่งอาจทำให้ผู้ฟังหรือผู้รับรู้ได้รับความเชื่อที่มีพื้นฐานในความดีหรือคุณค่าทางสังคมที่ถูกต้องร่วมกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 4 (1 พฤศจิกายน 2565)

คุณพุทธ อภิวรรณ : “นายพนา เมยาบุกจ้วงแทงพี่สมควร แล้วมี**พลเมืองดี**เข้ามาห้ามปรามชื่อว่า**คุณมาวิน**”

รูปภาษาที่อ้างถึงการใช้มูลบทเพื่อสร้างความเชื่อเมื่อมีคนตีปรากฏขึ้น ผู้พูดรู้สึกดีในตัวอย่างที่ 4 คือ “มี**พลเมืองดี**เข้ามาห้าม” เป็นการสร้างภาพให้เห็นถึงความพยายามและการช่วยเหลือของคนที่เป็**นพลเมืองดี**ในสังคม โดยเน้นให้เห็นถึงความขัดแย้งและความเสี่ยงที่เกิดขึ้น อาจจะมีผลให้คนที่เป็**นพลเมืองดี**เข้ามาห้ามปรามเพื่อป้องกันความอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการกระทำของนายพนาเมยาที่บุกจ้วงและแทงพี่สมควร ซึ่งจากรูปภาษานี้**นักข่าว (คุณพุทธ อภิวรรณ)** ต้องการสื่อให้ว่าคนที่เป็**นพลเมืองดี**เข้ามาเพื่อทำให้สถานการณ์ที่ซับซ้อนนี้สงบลงและให้ความคาดหวังในความเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น

ตัวอย่างที่ 5 (15 เมษายน 2565)

คุณธนัญญนภสสร น้อยเวียง : หนู แกร็บขอบคุณในน้ำใจของลูกค้าหลังสั่งอาหารแล้วส่งข้อความบอกให้แกร็บนำอาหารเ**า**กลับไปที่กับครอบครัว พร้อมยกมือไหว้ขอบคุณอีกครั้งผ่าน**อมรินทร์ทีวี**ที่ยังเจอ**คนดี**แบบนี้ กรณีโลกออนไลน์แชร์โพสต์ของเหล่า**พาร์ทเนอร์**คนขับ แกร็บฟู้ดที่โพสต์ข้อความและรูปการสนทนาของลูกค้าที่สั่งอาหารให้คนขับเพื่อเก็บไว้รับประทานเอง ซึ่งสร้างความประทับใจให้กับ**พาร์ทเนอร์**คนขับ แกร็บฟู้ดและสร้างรอยยิ้มให้กับสื่อสังคมออนไลน์เป็นอย่างมาก

จากตัวอย่างที่ 5 เนื้อหาในข้อความข่าวใช้รูปภาษาว่า “คนดี” การใช้รูปภาษาในข้อความนี้สื่อถึงความคิดถึงและความนับถือต่อความดีที่คนพลเมืองดีทำให้เกิดความสุขและความพอใจในชีวิต ซึ่งเป็นความเชื่อที่ส่งผลให้ผู้พูดรู้สึกมีความสุขและมั่นใจในสังคมและความดีที่อยู่รอบตัวเขา และการใช้**วจนภาษา**ด้วยข้อความที่ถูกนำเสนอจากนักข่าว (คุณธนัญญนภสสร น้อยเวียง) “การยกมือไหว้ขอบคุณ” ผ่านทาง**อมรินทร์ทีวี** ก็เป็นการแสดงความขอบคุณว่า**พ**คนดีแบบนี้ได้เป็นความโชคดีมาก โดยมูลบทที่แฝงอยู่อาจเป็นเรื่องของความเชื่อในความดีของคนที่ได้รับบริการเหมือนกัน ความรู้สึกที่มากขึ้นเนื่องจากความคิดถึงและความนับถือ**น**อาจสร้างความประทับใจให้กับ**พาร์ทเนอร์**คนขับแกร็บฟู้ดและทำให้เขารู้สึกมีความสุขและความพอใจในการทำงานของเขา ซึ่งอาจส่งผลให้คนพูดทำงานดีและมีความสุขในชีวิตของเขา

ตัวอย่างที่ 6 (25 พฤศจิกายน 2565)

คุณพุทธ อภิวรรณ : เหตุการณ์นี้ตอนแรกไม่สามารถตกลงกันได้ ล้มโบร์กีนี่ไม่ยอมคู่กรณีมีการเจรจากันกลางถนนเพราะไม่รู้ใครผิดจน**มีพลเมืองดี**บอกว่ามีวิดีโอที่ถ่ายไว้ และจากนั้นล้มโบร์กีนี่ เขาก็พร้อมเยียวยา 80,000 บาทให้ทาง**ด้านรถกระบะ**พร้อมทั้งค่าเสียหายซึ่งล้มโบร์กีนี่ไม่ได้หนีไปไหนพร้อมรับผิดชอบ

คุณกมลพร วรกุล : ตัวคนเขาที่เป็นเจ้าของรถกระบะก็ได้ขอบคุณ**พลเมืองดี**เจ้าของคลิปรถกระบะที่ชนกับล้มโบร์กีนี่ถ้าไม่มีคลิปวิดีโอที่ถ่ายไว้หนูคงแยเลยละ ขอขอบคุณมากๆ

จากตัวอย่างที่ 6 เนื้อหาในข้อความข่าวใช้รูปภาษาว่า “พลเมืองดี” เป็นการใช้รูปภาษาที่สื่อให้เห็นถึงความเชื่อในความดีของคนพลเมืองดี คนนี้ทำให้คนพูดรู้สึกดีขึ้น ซึ่งอาจก่อให้เกิดความหวังและความเชื่อในสิ่งดีที่เกิดขึ้นในสังคม

การเป็นพลเมืองดีที่ช่วยแก้ไขสถานการณ์ อาจเป็นตัวอย่างที่ดีให้คนพูดเชื่อว่ามีคนที่ช่วยเหลือและเชื่อมั่นในความดีของคนที่อยู่รอบข้างและในสังคมเช่นกัน จากรูปภาษาข้างต้นยังสื่อถึงความเชื่อในความดีที่จะอาจทำให้คนพูดรู้สึกดีขึ้น นอกจากนั้นความเชื่อในความดีของคนอื่นๆ ยังสร้างความเชื่อในความดีของตนเองเช่นกัน เมื่อเราเห็นความดีในคนอื่นเราก็มั่นใจว่าความดีนั้นอาจเกิดขึ้นในตัวเราเองได้

การใช้มูลบทเพื่อสร้างความเชื่อเมื่อมีคนดีปรากฏขึ้น ผู้พูดรู้สึกดีจะเน้นไปที่เนื้อหาข่าวแบบสร้างความเชื่อและความมั่นใจในความดีของผู้ที่ถูกกล่าวถึงและความดีของสังคมที่เกิดขึ้นในขณะนั้น การเห็นความดีและความพอใจในสังคมจะเสริมสร้างความสุขและความเครียดในชีวิตของผู้ฟัง การเชื่อมั่นในความดีของคนอื่นๆ อาจเป็นแรงบันดาลใจในการให้ความสำคัญและความเคารพต่อคนที่เราดูแลในสังคม การใช้มูลบทเพื่อสร้างความเชื่อในความดีของคนพลเมืองดีทำให้เกิดความเชื่อมั่นและความสุขในชีวิตและสังคมเพิ่มขึ้นในตัวผู้พูด สร้างความรู้สึกที่ดีและสร้างความเชื่อในความดีของคนที่อยู่รอบข้างได้อีกทางหนึ่ง

1.3 การใช้มูลบทเพื่อเน้นให้ความสำคัญกับบุคคลหรือกลุ่มคนที่มีพฤติกรรมหรือการกระทำที่ดี คือ การนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความดีที่บุคคลหรือกลุ่มคนที่มีความน่าสนใจต่อสาธารณะชน โดยเน้นให้มีการให้ความสำคัญกับพฤติกรรมหรือการกระทำที่เกิดขึ้นหรือเป็นกิจกรรมที่ดี และส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณค่าที่ดีในสังคม รวมทั้งการมีพฤติกรรมที่เชื่อมโยงให้เห็นถึงความกตัญญู ความมีน้ำใจ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 7 (6 กุมภาพันธ์ 2565)

คุณพุทธร อภิวรรณ : “อีกท่านหนึ่งเป็นผู้ใหญ่บ้านคนปัจจุบัน ยืนยันว่าพระสมปองตั้งแต่เป็นพระ ตอนนี้เป็นฆราวาส ทำคุณประโยชน์ให้แก่ชาวบ้านมาก การซื้อที่ดินให้บุพการีสร้างบ้านถือว่าเป็น **ลูกกตัญญู**”

จากตัวอย่างที่ 7 เนื้อหาในข้อความข่าวใช้รูปภาษาว่า “ลูกกตัญญู” การใช้รูปภาษาในข้อความนี้สื่อให้เห็นถึงการกระทำที่เสริมสร้างความเป็นธรรมและความน่าเชื่อถือของพระสมปอง แสดงให้เห็นถึงความประพฤติดังถูกต้องและในอดีตที่ดีของพระสมปองในการดูแลความเป็นอยู่ของชาวบ้าน และการซื้อที่ดินให้บุพการีสร้างบ้านเป็นการทำในลักษณะของการเชิดชูพระสมปองและแสดงถึงความนับถือและเคารพในความเป็นอยู่ของพระสมปอง คำว่า “ลูกกตัญญู” การใช้คำนี้เป็นที่ยอมรับและให้ความสำคัญในการทำธุรกิจหรือกิจกรรมในสังคมของพระสมปองในที่นี้เช่นกัน

ตัวอย่างที่ 8 (3 พฤษภาคม 2565)

คุณพุทธร อภิวรรณ : “ล่าสุดไปเจอครูกาโตะ ครูท่านนี้เป็นครูโรงเรียนมัธยม อยากจะฝากถึงกาโตะและที่ฝากถึงสังคมกับอมรินทร์ทีวี ปรากฏว่าครูกาโตะให้ข้อมูลไว้”

คุณนภจรัส ในเกษม : “คุณครูบอกว่าจริงๆ แล้วกาโตะ ตั้งแต่เรียนมัธยม ม.1 - ม.6 เป็น **คนดี** เป็นเด็กดี มีน้ำใจ และก็เป็นเด็กดี มีสัมมาคารวะเป็น**ลูกที่กตัญญู**มาก”

คุณพุทธร อภิวรรณ: “เพราะฉะนั้น อยากให้สังคมให้โอกาสกาโตะอย่าเหมือนกับทำลายจนกระทั่งกาโตะไม่มีที่ยืน”

คุณพุทธร อภิวรรณ: “ส่วนวันนี้เราไปเจอ ยายหยี (เป็นเพื่อนกาโตะสมัยเรียนมัธยม) ยายหยีเองก็เล่าให้ฟังว่าจริงๆ แล้วกาโตะเป็น**คนดี** เป็นเด็กกิจกรรม”

รูปภาษาที่อ้างถึงการใช้มูลบทเพื่อนำให้มีความสำคัญกับบุคคลหรือกลุ่มคนที่มีพฤติกรรมหรือการกระทำที่ดีในตัวอย่างที่ 8 คือ “เด็กดี” “ลูกที่กตัญญู” และ “คนดี” ในประโยคนี้อาจเน้นความดีที่มีอยู่ในกาโตะ และให้ความสำคัญในความคิดเห็นหรือการเชิดชูเขาในสังคม มูลบทในประโยคนี้เน้นถึงความเป็นธรรม ความน่าเชื่อถือ และคุณค่าที่ดีของกาโตะที่เป็นเด็กดีและมีสัมมาคารวะ การใช้คำว่า “ลูกที่กตัญญูมาก” แสดงถึงการรับรู้และยอมรับความประพฤติอย่างถูกต้องของกาโตะในสังคม อีกทั้งในส่วนบทสนทนาสุดท้ายของคุณพุทธ อภิวรรณ ยังได้นำเสนอการใช้ภาษาที่สื่อให้เห็นว่าเป็นความเชื่อมั่นและความตระหนักที่กลุ่มเพื่อนสนิทของกาโตะมีในสิ่งที่ดีของเขา ซึ่งทำให้กลุ่มเพื่อนสนิทมีความเชื่อมั่นและมองว่ากาโตะมีความดีและคุณค่าที่น่าเชื่อถือ การใช้คำว่า “เด็กกตัญญู” ที่แสดงให้เห็นถึงความชอบธรรมในการทำกิจกรรมและความเป็นเลิศในสิ่งที่เขาทำ

ตัวอย่างที่ 9 (4 มกราคม 2565)

คุณพุทธ อภิวรรณ : แม่เด็กจะไม่ให้เอาศพไปชันสูตรนะครับ และตำรวจทำดีมากขอขมานะครับ ถ้าตำรวจยอมเมื่อวันก่อนศพเด็กถูกฝังเลย

จากตัวอย่างที่ 9 เนื้อหาในข้อความข่าวใช้รูปภาษาว่า “ทำดี” การใช้รูปภาษาในข้อความนี้สื่อให้เห็นถึงความคิดเห็นและอารมณ์ที่เป็นกลุ่มความคิดในสังคม ซึ่งมักเกิดขึ้นเมื่อเกิดเหตุการณ์หรือเหตุการณ์ที่สร้างความรู้สึกหนักใจและสำคัญอย่างไรก็ตาม การใช้รูปภาษาในการสื่อสารนี้อาจแสดงถึงการมีส่วนร่วมช่วยเสริมสร้างสังคมที่ดีและยั่งยืน และประสิทธิภาพของตำรวจในการปฏิบัติหน้าที่หรือการจัดการเหตุการณ์ ซึ่งอาจเป็นเรื่องที่ยังต้องให้ความสำคัญเพิ่มเติมในการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องและเสริมสร้างสังคมที่ดียิ่งขึ้น

การใช้มูลบทเพื่อนำให้มีความสำคัญกับบุคคลหรือกลุ่มคนที่มีพฤติกรรมหรือการกระทำที่ดีจะเน้นไปที่การสร้างความเข้าใจและความนับถือในสังคม การใช้มูลบทเพื่อนำความดีและคุณค่าของบุคคลหรือกลุ่มคนที่มีพฤติกรรมที่ดีอาจส่งผลให้คนในสังคมมีความเข้าใจที่ดีขึ้นเกี่ยวกับผู้คนนั้นหรือกลุ่มคนนั้นๆ ซึ่งอาจส่งผลให้คนในสังคมมีเสียงสะท้อนในการยกย่องเชิดชูความดีของบุคคลหรือกลุ่มคนที่น่าเสนอ และอาจมีส่วนในการสร้างสังคมที่ดีขึ้นรวมถึงการส่งเสริมให้คนในสังคมมีสภาพแวดล้อมที่ดีและเต็มเปี่ยมด้วยความดีที่มาจากบุคคลหรือกลุ่มคนที่มีพฤติกรรมที่ดี

1.4 การใช้มูลบทเพื่อนำความเชื่อมโยงกับความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้รับข่าว คือ การเน้นความเชื่อมโยงกับความเป็นจริงคือการนำเสนอข้อมูลที่มีหลักฐานหรือข้อมูลที่สอดคล้องกับความเป็นจริงและสามารถตรวจสอบได้ว่าถูกต้องและน่าเชื่อถือได้จากแหล่งที่มีความเชื่อถือเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้รับข่าวในเรื่องที่ถูกนำเสนอและการเน้นความคาดหวังของผู้รับข่าวคือการนำเสนอข้อมูลในลักษณะที่เน้นให้ผู้รับข่าวมองหาความคาดหวังหรือมุมมองที่คาดหวังจากเนื้อหาต่างๆ ตามแนวคิดหรือวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 10 (3 มีนาคม 2565)

คุณพุทธ อภิวรรณ : “ลุงบอกขอไม่ต้องเอาเงินมาให้ลุงแล้วนะอะ แล้วไม่ต้องมายุ่งด้วยเพราะลุงเอาเงินมากระจายไปเรียบร้อยแล้ว ต้องบอกคุณผู้ชมอย่างนี้ก่อน โหคนดีก็ดีดีเนาะนี่ขนาดไม่มีบ้าน ไม่มีใคร ลุงก็ไม่อยากได้เงิน”

จากตัวอย่างที่ 10 เนื้อหาในข้อความข่าวใช้รูปภาษาว่า “คนดีก็ดีดี” การใช้รูปภาษาในข้อความนี้สื่อให้เห็นถึงการช่วยเหลือกันในสังคม การไม่เอาเงินมาให้แสดงถึงความไม่ต้องการเงินนอกจากนี้การกล่าวว่า “ลุงเอาเงินมากระจายไป

เรียบร้อยแล้ว” บ่งบอกถึงการที่ลุงได้ทำหน้าที่ และกระจ่ายเงินให้แก่ผู้ที่ต้องการไปแล้ว เช่น ในบางกรณีที่ต้องการความช่วยเหลือแบบไม่ต้องการผลตอบแทน และในบางครั้งอาจเป็นการแสดงถึงการช่วยเหลือกันของคนในสังคม จากรูปภาษาที่เน้นเรื่องการเชื่อมโยงกับความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้รับข่าวนั้นรูปภาษาในตัวอย่างนี้อาจส่งผลต่อการสร้างภาพการแสดงออกเกี่ยวกับความเป็นมนุษย์ที่เข้าใจและมีเสน่ห์ ทั้งยังเน้นถึงความสำคัญของความพอใจและความคุ้มค่าในสิ่งที่มืออยู่ในชีวิตและการช่วยเหลือผู้อื่นในลักษณะที่แท้จริง

ตัวอย่างที่ 11 (16 มีนาคม 2565)

คุณพุทธร อภิวรรณ : ยังมีอีกเพจหนึ่งก็คือเพจ Facebook ตูตี่รีว ตั้งคำถามถึงเรื่องนี้แหละอะ ไม่ต้องอ้อมค้อม แล้วกำลังสงสัยว่าการบวชครั้งนี้หวังอะไร

คุณกมลพร วรกุล : หวังในการผลทางกฎหมายไหม บวชเพื่อให้ศาลเห็นเจตนาความสำนึกผิด บวชเพื่อหวังให้สังคมยอมรับในการกลับตัว สิ่งที่เราจะอุทิศให้ผู้ตายคือความยุติธรรม การรับโทษตามกฎหมาย ไม่ใช่หาทางบวช แค่ว่าบวชก็เอามาพิจารณาดีได้ บวชแล้วเป็นคนดีได้ กระบวนการยุติธรรมอ่อนแอแค่ไหนแล้วใส่เครื่องหมายคำถามค่ะ

จากตัวอย่างที่ 11 เนื้อหาในข้อความข่าวใช้รูปภาษาว่า “คนดี” การใช้รูปภาษาในข้อความนี้มุ่งเน้นการเสนอข้อคิดเกี่ยวกับความยุติธรรมและผลกระทบที่เป็นไปได้จากการกระทำ (การบวช) อาจมีแนวโน้มที่ว่าการเลือกเป็นพระศาสนิกชนอาจทำให้เกิดความบริสุทธิ์ทางจิตใจ แต่ในเวลาเดียวกันก็สื่อถึงความรู้สึกว่ากระบวนการบวชเมื่อถูกพิจารณาดีก็อาจมีการประเมินจากมุมมองทางยุติธรรมที่น้อยลงหรือดีขึ้น ซึ่งการใช้คำว่า “แค่บวชก็เอามาพิจารณาดีได้” แสดงถึง

การพิจารณาของคดีอาจเกี่ยวข้องกับการบวชหรือไม่ นั่นซึ่งเป็นกระบวนการทางศาสนา นอกจากนี้การกล่าวว่า “บวชแล้วเป็นคนดีได้” เสนอให้เห็นถึงการเชื่อมโยงกับกรอบแนวคิดทางสังคมที่มีผลต่อการตัดสินใจและการเปลี่ยนแปลงชีวิตของบุคคล ซึ่งในตัวอย่างที่ 11 การบวชอาจมีผลต่อการพัฒนาในทางที่ดีต่อบุคคลนั้นๆ บางครั้งการเปลี่ยนแปลงเป็นนักบวชอาจเป็นการการร่วมมือกับสังคมทางศาสนาหรือชุมชนเพื่อให้ที่ยอมรับในสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ด้วยการใช้รูปภาษาและข้อความนี้ นักข่าวได้สร้างความหมายและบรรยายให้ผู้ฟังเข้าใจและสัมผัสถึงความคิดเห็นและความรู้สึกที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการบวชและความเป็นคนดีในแง่มุมต่างๆ นอกจากนี้การเปลี่ยนผ่านจากสถานะคนธรรมดาเป็นนักบวชนั้น มักมีต้นตอจากปัจจัยที่หลากหลายและไม่ทุกรายที่มีการกระทำด้วยเหตุผลเดียวกันส่วนใหญ่อาจมีความสัมพันธ์กับความเชื่อทางศาสนา ความตั้งใจทางจิตวิญญาณ และการตั้งตนเป็นตัวแทนทางธรรมก็เป็นได้

ตัวอย่างที่ 12 (7 ธันวาคม 2565)

คุณพุทธร อภิวรรณ : ถ้าดูภาพตอนที่เจอคุณลุงตรงบริเวณถนนคู่กับภาพรถกระบะ คุณผู้ชมจะได้เข้าใจ ประเด็นก็คือหลังจากชาวบ้านไปห้ามคุณลุงออกมา เลยเอาคุณลุงใส่รถกระบะใช้ไหมครับ แล้วมีพลเมืองดี คุณผู้ชมครับ เขาก็มีการบีมหัวใจคุณลุงตั้งแต่ในที่ที่เกิดเหตุแล้วก็ในรถกระบะก็อย่างที่เห็นแหละครับ ชาวบ้านกับพลเมืองดีพยายามที่จะถือไม้ไล่ตีเบ็คแฮม แต่เอามันไม่อยู่ จนกระทั่งจนช่วยคุณลุงขึ้นรถกระบะได้

จากตัวอย่างที่ 12 มีการเลือกใช้คำว่า “พลเมืองดี” 2 ครั้ง ซึ่งเป็นคำบรรยายให้กับเรื่องราวของเหตุการณ์คุณลุงที่โดนทำร้ายจากสุนัข (เบ็คแฮม) และมีพลเมืองดีเข้าไปช่วยไว้ เพื่อให้ผู้นำหนักสิ่งที่ต้องการนำเสนอและเชื่อมโยงความจริงให้ผู้รับสารเข้าใจตรงกัน สรุปจบท้ายด้วยข้อความ

ที่ว่า “ชาวบ้านกับพลเมืองดีพยายามที่จะถือไม้ไล่ตี เบ็คแฮม แต่เอาไม้ไม่อยู่ จนกระทั่งจนช่วยคุณลุง ขึ้นรถกระบะได้” ซึ่งเป็นการนำเสนอข่าวที่สามารถสร้างความคาดหวังจากผู้รับสารได้ว่าพลเมืองดีคือฮีโร่ในครั้งนี้

ตัวอย่างที่ 13 (21 ตุลาคม 2565)

คุณธนัญญ์ภัสสร น้อยเวียง : “นี่คะ คุณผู้ชม คือคุณพี่เ็นยะตอนที่มานี้เดือดมากเลย นะคะ แต่พอเห็นว่าเด็กมันไม่มีตั้งคมีสามสิบบาท ก็หวังว่าจะกลับใจ ไอ้हार้อยที่ควักไปให้เ็นยะ ก็คงจะสำนึกผิดเป็นคนดี น้องก็สัญญา ก็ขอให้น้อง กลับใจจริง ๆ นะคะ”

จากตัวอย่างที่ 13 มีการเลือกใช้คำว่า “คนดี” ในประโยคที่ว่า “คงจะสำนึกผิดเป็นคนดี” เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมทางสังคม ที่ต้องการเปรียบเทียบเด็กที่เคยมีพฤติกรรม ที่ไม่เหมาะสมกับความคาดหวังของคนในสังคม กับความรู้สึกของการกลับตัวกลับใจและคาดหวัง ว่าเด็กคนนั้นจะได้มีการเปลี่ยนแปลงที่ดีในอนาคต การนำเสนอของนักข่าวอาจเป็นเครื่องมือในการสร้างความรับผิดชอบและการเรียนรู้จากความผิดพลาดในอดีต อีกทั้งยังเป็นการแสดงถึงความเอาใจใส่และความหวังว่าคนที่ทำผิดจะมีการสำนึกผิดและพยายามที่จะกลับมาเป็นคนดีได้

การใช้มูลบทเพื่อเน้นความเชื่อมโยงกับความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้รับข่าว จึงเป็นกระบวนการที่ผู้สื่อข่าวหรือผู้เผยแพร่เนื้อหา นำเสนอข้อมูลในลักษณะที่สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้รับข่าวในเรื่องของความเป็นจริงและมุมมองคาดหวังที่ต่างกันไป อาจเป็นการนำเสนอ ข้อมูลที่มีหลักฐานและเชื่อถือได้เพื่อสนับสนุนความเชื่อมั่น หรือการใช้วิธีการทางสังคมและภาษา เพื่อสร้างความคาดหวังและความเชื่อมโยงกับกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกัน การเข้าใจแนวทางเหล่านี้ จะช่วยให้ผู้รับข่าวสามารถวิเคราะห์และตีความข้อมูลที่ได้รับได้อย่างมีสติปัญญาและมุ่งหวังได้ถูกต้อง

การปรากฏข้อมูลกลวิธีทางภาษาทั้ง 4 รูปแบบนั้น การใช้มูลบทเพื่อสร้างความคิด ความเชื่อ และค่านิยมความรู้พื้นฐานที่มีร่วมกันจะปรากฏ การใช้ถ้อยคำที่แสดงถึงการเป็นคนดีในสังคม ผ่านเนื้อหาข่าวในรายการทูบโตะข่าวออนไลน์ ในแต่ละเดือน (มกราคม - ธันวาคม) ได้มีความถี่ แตกต่างกันได้ สามารถสะท้อนให้เห็นถึงกลวิธีทางภาษาที่สอดคล้องกับแนวคิดของแคฟฟี (Caffi, 1994; ฤทธดาพรรณ หงศ์ดารมภ์ และ ชีรณัฐ โชคสุณิน, 2551) ที่กล่าวว่า มูลบททาง วัจนปฏิบัติศาสตร์ สิ่งที่เป็นการรับรู้ร่วมกันของผู้ส่งสารและผู้รับสาร ได้แก่ ความคิด ความเชื่อ และค่านิยม องค์ความรู้พื้นฐาน และปัจจัยที่ทำให้เกิดข้อความ เป็นต้น

2. กระบวนการสร้างความหมายของ คำว่า “คนดี” ในรายการทูบโตะข่าวออนไลน์

ผู้วิจัยจะจำแนกกระบวนการสร้างความหมายของคำว่า “คนดี” ออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ กระบวนการสร้างความหมายของคนดี จากความคิดและความเชื่อ และกระบวนการสร้างความหมายของคนดีจากการกระทำ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 กระบวนการสร้างความหมายของคนดีจากความคิดและความเชื่อ

คือการสร้างสถานการณ์ตัวอย่างเสริมขึ้นมาใหม่ เพื่อเป็นตัวถ่ายทอดหรือสนับสนุนความคิด ความเชื่อนั้นให้ชัดเจนขึ้น แต่หากต้องการนำเสนอ ความคิดความเชื่อเดิมหรืออุดมการณ์ที่มีอยู่แล้ว พิธีกร (นักข่าว) จะสอดแทรกความคิดความเชื่อ บางอย่างให้มีความแข็งแรง และชัดเจนมากขึ้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 14 (15 มกราคม 2565)

คุณพุทธ อภิวรรณ : ปรากฏว่าพอวันนี้ เราเดินทางไปที่ชุมชน คุณผู้ชม เราไปเจอบ้าน ของเขา ซึ่งปรากฏว่าบ้านของเขาเองมันเป็นบ้านไม้

ซึ่งชาวบ้านซึ่งเป็นเจ้าของเอง ชื่อว่าป้าสมพร บอกว่า โอ้ย กับกรณีของผู้หญิงคนนี้รู้จักกัน มาหลายสิบปีแล้ว สมัยก่อนรุ่งเคยมาอยู่บ้านเช่า แล้วหลังจากนั้นก็เลิกกันไป เขาก็ออกจาก บ้านหลังนี้ไปไม่ได้เจมาเป็นสิบปีแล้วยังแปลกใจ ว่าทำไมรุ่งจะไปหางานแล้วอ้างว่าจะเอา ขนมาให้ลูก ซึ่งแต่ก่อนเนี่ยะ เจ้าของบ้านบอกว่า รุ่งนะเป็นคนนิสัยดี เป็นคนน่ารัก ก็ไม่นึกว่าอยู่ๆ จะไปก่อเหตุแบบนี้

จากตัวอย่างที่ 14 แสดงให้เห็นถึง กระบวนการสร้างความหมายของคนดีจากความคิด และความเชื่อที่เน้นไปที่ความสัมพันธ์ของจิตใจ ที่เชื่อมโยงไปถึงระบบความคิดและความเชื่อ เห็นได้จากประโยคที่ว่า “ซึ่งแต่ก่อนเนี่ยะ เจ้าของ บ้านบอกว่ารุ่งเป็นคนนิสัยดี” ซึ่งเป็นการตีความ จากระบบความคิดและความเชื่อของผู้พูดด้วยการ อ้างถึงระยะเวลาที่ผ่านคือคำว่า “แต่ก่อน” นั้นแสดง ให้เห็นถึงความเชื่อที่มีอยู่ก่อนแล้วประกอบกับ การสร้างความหมายของคำว่า “คนดี” จึงแสดง ให้เห็นว่าอุดมการณ์หรือระบบความคิดความเชื่อ ที่ปรากฏขึ้นจากการวิเคราะห์ในตัวอย่างที่ 14 จึงเกิดจากบริบทที่มีร่วมกันในสังคม

ตัวอย่างที่ 15 (17 พฤศจิกายน 2565)

คุณพุทธ อภิวรรณ : “คนเอาคลิปนี้ไปลง แล้วบอกว่า คุณพ่อเมาใช้ไหมเลยทั้งลูก คุณพ่อ ยืนยันว่าไม่ได้เมาอะไร! แต่ยอมรับว่าเมื่อวานนี้ ตอนเย็นนั่งกิน กินเสร็จปั๊บ ท่านผู้ชมครับ! เรา ไปเจอพ่อแถวหน้าห้องเข้าก็ยอมรับว่า พอตกติก ส่งลูกหลับแล้ว ลูกนอน คุณพ่อนึกขึ้นได้ว่าลิ้ม ของเอาไว้ที่บ้านแม่ ซึ่งห่างจากห้องประมาณ 3 กิโลเมตร พ่อก็เลยขี่รถมอเตอร์ไซด์แล้วก็ปิดประตูเหล็ก เอาไว้ คิดว่าน้องหลับอยู่คงไม่ลุกขึ้นเดิน สุดท้าย คุณผู้ชมรู้ไหมเกิดอะไรขึ้น! คุณพ่อบอกกับเราว่า พ่อกลับมาบ้าน ลูกหาย! เชื้อใหม่ว่าตอนนั้น แกยอมรับว่าหัวใจแกร่งเลย เพราะแกไม่รู้ว่าจะ

ลูกไปไหน จนในที่สุดมีพลเมืองดีมาเห็นคุณพ่อ แล้วถามบอกพ่อๆ พ่อหาเด็กคนนี้อยู่ใช้ไหม? คุณพ่อหันไปอีกที่เจอลูกน้อยตัวเองอยู่กับพลเมืองดี เห็นบอกว่าพ่อแกร่งให้เลยนะละ เพราะแกนึกว่า เมื่อคืนนี้แกจะไม่เจอลูกแกอีกแล้ว

จากตัวอย่างที่ 15 แสดงให้เห็นถึง กระบวนการสร้างความหมายของคนดีจากความคิด และความเชื่อที่เน้นไปที่การสร้างความเชื่อเมื่อมี คนดีปรากฏขึ้น ผู้พูดรู้สึกดี ในตัวอย่างที่ 15 คือ “พลเมืองดีมาเห็น” เพื่อต้องการแสดงให้เห็นถึง การพบกันกับพลเมืองดีคนนี้ ทำให้ผู้พูดรู้สึกถึง ความเชื่อหรือความศรัทธาที่เกิดขึ้นในตอนนั้นว่า “พลเมืองดี” คนนี้ทำให้สถานการณ์ที่เกิดขึ้น นอกจากนั้นพิธีกร (นักข่าว) ยังได้สอดแทรก ความคิดความเชื่อบางอย่างจากประโยคที่ว่า “คุณผู้ชมรู้ไหมเกิดอะไรขึ้น” เพื่อเป็นการประกอบ สร้างความหมายทางสังคมให้กับคำว่า “คนดี” มากขึ้นด้วยการเน้นย้ำว่า “จนในที่สุดมีพลเมืองดี มาเห็นคุณพ่อ” แสดงให้เห็นถึงความทุกข์ใจและ ความกังวลนั้นอาจได้รับการผ่อนคลายและเปลี่ยน เป็นความสุขและความศรัทธาในการเจอกันอีกครั้ง ซึ่งเป็นการประกอบสร้างความหมายเพื่อสร้าง ความเชื่อเมื่อมีคนดีปรากฏขึ้น ผู้พูดรู้สึกดีขึ้นมา

กระบวนการสร้างความหมายของคนดี จากความคิดและความเชื่อเน้นแสดงให้เห็นว่า กระบวนการสร้างความหมายดังกล่าวได้สะท้อน ระบบความคิด ความเชื่อ ของคนในสังคมไทย ที่มีอยู่ก่อนแล้วนั้นได้ถูกสร้างจากสถาบันครอบครัว และส่งผลกระทบต่อสถาบันทางสังคม รวมไปถึง การสร้างค่านิยมในบุคคลนั้นๆ และส่งเสริม ให้ผู้อื่นเลียนแบบพฤติกรรมที่ดีและคุณค่าใน ชีวิตประจำวันของตนเอง ซึ่งอาจส่งผลให้สังคมมี ความสุขและเจริญเติบโตอย่างเป็นสิ่งที่ดี และการเชื่อมั่นในความดีของคนอื่นๆ อาจเป็น แรงบันดาลใจในการให้ความสำคัญและความ

เคารพต่อคนที่เราดูแลในสังคม สร้างความรู้สึกที่ดี และสร้างความเชื่อในความดีของคนที่อยู่รอบข้าง ได้อีกระดับหนึ่ง

2.2 กระบวนการสร้างความหมายของคนดีจากการกระทำ ประกอบด้วย 2 ลักษณะ คือ การเน้นให้ความสำคัญกับบุคคลหรือกลุ่มคนที่มีพฤติกรรมหรือการกระทำที่ดี และการเชื่อมโยงกับความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้รับข่าว ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.2.1 การเน้นให้ความสำคัญกับบุคคลหรือกลุ่มคนที่มีพฤติกรรมหรือการกระทำที่ดี

กระบวนการสร้างความหมายของคนดีในลักษณะนี้เป็นการสร้างความจริงทางสังคม ภายใต้ความเป็นจริง (Reality) แต่ความเป็นจริงเป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้น ตามแนวคิดของ กาญจนา แก้วเทพ (2545) ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 16 (28 มีนาคม 2565)

คุณธนัญญ์นภสสร น้อยเวียง : เพื่อนผู้เสียชีวิตคะ เดินทางมาที่เกิดเหตุหลังจากที่ถูกแทงแล้วนะคะ บอกว่าที่ผ่านมามีคนตายคือปียะพล เนียะเป็นคนดีแล้วก็ชอบทำบุญเป็นคนใจเย็น

จากตัวอย่างที่ 16 แสดงให้เห็นถึงกระบวนการสร้างความหมายของคนดีจากกลุ่มคนที่มีพฤติกรรมหรือการกระทำที่ดี เห็นได้จากการว่า “ชอบทำบุญเป็นคนใจเย็น” ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการรับรู้ทางจิตของมนุษย์ ที่ถูกหล่อหลอมโดยกระบวนการทางสังคมมาก่อนแล้ว และมีการประกอบสร้างคำว่าคนดีขึ้นภายใต้กระบวนการนี้ที่เรียกว่า Stabilization หรือการเสริมแรงเข้าไปในการเน้นย้ำความหมายให้บุคคลที่ถูกกล่าวถึงเรื่องพฤติกรรมที่แสดงออกเป็นคนดีมากในสังคม

ตัวอย่างที่ 17 (17 ธันวาคม 2565)

คุณพุทธ อภิวรรณ : กู้ภัยพลเมืองดี เห็นคุณลุงเดินอ้อมตึกศาลูกเทพ เพื่อที่จะกลับบ้านต่างจังหวัด เพราะทนทำงานหนักที่กรุงเทพกับหลานชายไม่ได้ กู้ภัยจึงอาสาไปส่งคุณลุงที่บ้านต่างจังหวัด

จากตัวอย่างที่ 17 แสดงให้เห็นถึงกระบวนการสร้างความหมายของคนดีจากกลุ่มคนที่มีพฤติกรรมหรือการกระทำที่ดี เห็นได้จากการกระทำที่เต็มไปด้วยน้ำใจและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้อื่นที่ต้องการความช่วยเหลือ ถึงแม้เขาจะไม่ได้รับรางวัลในสถานการณ์นั้น จากพฤติกรรมดังกล่าวสะท้อนถึงความมีจิตอาสา โดยไม่ได้คาดหวังผลตอบแทนจากการกระทำดังกล่าวทั้งนี้ การเน้นความสำคัญในการกระทำที่ดีนี้เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมที่สนับสนุนความเป็นมนุษย์และความอบอุ่นในสังคมได้เช่นกัน

กระบวนการสร้างความหมายของคนดีจากการให้ความสำคัญกับบุคคลหรือกลุ่มคนที่มีพฤติกรรมหรือการกระทำที่ดีแสดงให้เห็นว่าการยกระดับจิตใจของคนในสังคมและการให้คำชมรับเหมือนเป็นการตอกย้ำรากฐานความเชื่อให้ชัดเจนยิ่งขึ้นเมื่อมีเหตุการณ์ที่ทำให้บุคคลนั้นๆ เป็นบุคคลที่มีคุณค่าและมีศักดิ์ศรี และสะท้อนผลเป็นคนดีในสังคม

2.2.2 การเชื่อมโยงกับความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้รับข่าว

กระบวนการสร้างความหมายของคนดีในลักษณะนี้จะเป็นการสร้างความจริงทางสังคม (The Social Construction of Reality) เช่น สภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ สิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น หรือแม้กระทั่งความคิด ความฝัน รวมถึงความหมายที่ได้นี้ก็ คือ ความรู้ในเรื่องๆ หนึ่ง และเมื่อความรู้สะสมมากขึ้นเรื่อยๆ ก็จะกลายเป็นคลัง

แห่งความรู้ (Stock of Knowledge) ขึ้น และมนุษย์
ก็จะสามารถแสดงหรือกระทำต่อเรื่องที่ตนเคยมี
ความรู้ในเรื่องนั้นๆ ได้อย่างเคยชินในชีวิตประจำ
วันจนความหมายนั้นกลายเป็น “ความเป็นจริงทาง
สังคม” ในที่สุด ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 18 (9 สิงหาคม 2565)

คุณพุทธ อภิวรรณ : ดูเผินๆ เหมือน
รถมันเสียหลัก คุณผู้ชมรู้ไหมว่าคนดีที่ต้องมาตาย
เกิดอะไรขึ้น รู้ไหมอะ

ชาวบ้านผู้เห็นเหตุการณ์ : “พี่รู้ปะ
มันแข่งกันมา แล้วมันก็แข่งกันมา 3 คัน พี่รู้รีเปล่า
พอมันชนคนดี ๆ แค่ว่าตาย”

คุณพุทธ อภิวรรณ : “เฮ้อ สงสัยไม่
จริงหรือ รถเค้าอาจจะพลาดแล้วไปชนคนดี ๆ
ตาย อยากเห็นวงจรปิดไหมอะ แล้วนี่เป็นเหตุการณ์
ซึ่งคนดี ๆ ไม่ควรมาตายด้วยเรื่องแบบนี้จริง ๆ ”

“ให้ดูนะอะ แล้วคนดี ๆ ตายนะอะ
คนทำมาหากินต้องมาจบชีวิตด้วยคนประเภทนี้”

“ไม่ได้จะขี้หรืออะนะ แต่เรื่องแบบนี้
เราสงสัยคนดี ๆ ”

จากตัวอย่างที่ 18 แสดงให้เห็นถึง
กระบวนการสร้างความหมายของคนดีจากการ
เชื่อมโยงกับความเป็นจริงและความคาดหวัง
ของผู้รับข่าว เห็นได้จากประโยคที่ว่า “พี่รู้รีเปล่า”
และ “สงสัยไม่จริงหรือ” ที่สะท้อนให้เห็นถึง
การเชื่อมโยงเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นประกอบกับการ
สร้างความหมายทางสังคมว่า “คนดี ๆ ” ที่เกิดขึ้น
จากการสร้างความเป็นจริงทางสังคมนี้ผ่าน
กระบวนการผลิตและการเผยแพร่ชุดของความ
รู้ความเข้าใจด้วยบทบาทของการตีความจาก
ผู้ส่งสาร (นักข่าว) นอกจากนี้ในประโยคที่ว่า “ไม่
ได้จะขี้หรืออะนะ” ได้ส่งผลกระทบต่อจิตใจของคน
ในสังคมให้เกิดแนวโน้มการสร้าง ความคาดหวังว่า
สิ่งที่น่าสนใจจะต้องเป็นเรื่องจริงและเป็นคนดีจริงๆ

ตัวอย่างที่ 19 (22 กันยายน 2565)

แม่ของผู้ก่อเหตุ : “ลูกแม่ผิดไปแล้ว
เป็นพ่อเป็นแม่สอนลูกทุกคน พ่อแม่สอนลูกทุกคน
ให้ลูกเป็นคนดี แต่ลูกทำผิดก็ให้ผิดตามกฎหมาย
อยากขอโอกาสให้เขากลับตัวกลับใจ ได้ดำเนิน
คดีในครั้งนี้ มีเหตุจริงใจบางสิ่งบางอย่างที่ลูกฉันทำ
ด้วยภาระหนี้สินและงานใช้จ่ายหลายๆ อย่าง
น้องบีเป็นคนดีมาก น้องบีกับเอฟลำบากมาตั้งแต่
เด็ก ลูกหนูเป็นคนดี แต่เขาเป็นบทเรียนของเข
าบีไม่เคยทำผิดอะไรเลย”

นักข่าว : “บีมีปัญหาเรื่องเงินไหมแม่
ถามหน่อย”

แม่ของผู้ก่อเหตุ : “ส่วนใหญ่มีแต่ช่วย
น้อง ส่งน้องเรียน แล้วก็ปัญหาหลายๆ อย่าง”

จากตัวอย่างที่ 19 แสดงให้เห็นถึง
กระบวนการสร้างความหมายของคนดีจากการ
เชื่อมโยงกับความเป็นจริงและความคาดหวังของ
ผู้รับข่าว เห็นได้จากประโยคที่ว่า “มีเหตุจริงใจ
บางสิ่งบางอย่างที่ลูกฉันทำ” ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า
สิ่งที่คิด หรือคาดการณ์นั้น จะแสดงกระบวนการ
สร้างความหมายของคำว่า “คนดี” ที่ตนเคย
มีความรู้สึกในเรื่องนั้นขึ้นจนกลายเป็นความ
หมายที่สร้างความจริงให้กับตน ประกอบกับประโยค
ที่ว่า “น้องบีเป็นคนดีมาก น้องบีกับเอฟลำบาก
มาตั้งแต่เด็ก” ได้ส่งผลกระทบต่อผู้รับสาร และ
ประโยคข้างต้นได้นำเสนอเรื่อง “คนดี” ต้องเป็น
คนที่เคยลำบากมาก่อนนั้น ยังสะท้อนถึงการ
สร้างภาพลักษณ์ที่สร้างความคาดหวังเฉพาะกลุ่ม
เป้าหมายในการนำเสนอครั้งนี้ด้วย

จากกระบวนการสร้างความหมาย
ของคนดีผ่านการเชื่อมโยงกับความเป็นจริงและ
ความคาดหวังของผู้รับข่าวแสดงให้เห็นว่าการสร้าง
ความเป็นจริงทางสังคมนั้น ผู้ส่งสารมีส่วนสำคัญ
ในการมีส่วนร่วมและมีบทบาทสำคัญในการสร้าง
ความเป็นจริงในสังคม เพื่อเน้นความเชื่อมโยงกับ

ความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้รับข่าวอีกทั้งสร้างความเชื่อมั่น ความเชื่อถือกับกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกัน ดังนั้นการเข้าใจแนวทางเหล่านี้จะช่วยให้ผู้รับสารสามารถวิเคราะห์และตีความข้อมูลที่ได้รับได้อย่างมีสติ

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

บทความวิจัยนี้เสนอผลการวิเคราะห์กระบวนการสร้างความหมายของคำว่า “คนดี” ในรายการทูปโตะข่าวออนไลน์ ตั้งแต่เดือนมกราคม - ธันวาคม พ.ศ. 2565 คือ รายการทูปโตะข่าว จากนั้นทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) โดยใช้การเลือกรายการสนทนาข่าวแบบเฉพาะเจาะจง ในวันจันทร์ - ศุกร์ ช่วงเวลา 22.30 - 18.55 น. และวันเสาร์ - อาทิตย์ ช่วงเวลา 22.00 - 19.00 น.

จากผลการวิจัยพบกลวิธีทางภาษาสำคัญที่สื่อสะท้อนความคิดหรือวาทกรรมคนดีผ่านรายการทูปโตะข่าวออนไลน์แบ่งได้เป็น 4 ลักษณะเรียงลำดับตามความถี่ในการปรากฏจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) การใช้มูลบทเพื่อสร้างความเชื่อว่าคนที่พูดถึงเป็นคนดี 2) การใช้มูลบทเพื่อเน้นความเชื่อมโยงกับความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้รับข่าว 3) การใช้มูลบทเพื่อเน้นให้ความสำคัญกับบุคคลหรือกลุ่มคนที่มีพฤติกรรมหรือการกระทำที่ดี และ 4) การใช้มูลบทเพื่อสร้างความเชื่อเมื่อมีคนดีปรากฏขึ้น ผู้พูดรู้สึกดี

เมื่อพิจารณากระบวนการสร้างความหมายของคำว่า “คนดี” ในรายการทูปโตะข่าวออนไลน์พบว่า กระบวนการสร้างความหมายของคำว่า “คนดี” ออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ 1) กระบวนการสร้างความหมายของคนดีจากความคิดและความเชื่อ และ 2) กระบวนการสร้างความหมายของคนดีจากการกระทำ

การศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการใช้มูลบทเพื่อสร้างความคิด ความเชื่อ และค่านิยม

ความรู้พื้นฐานที่มีร่วมกันจะปรากฏการใช้ถ้อยคำที่แสดงถึงการเป็นคนดีในสังคมผ่านเนื้อหาข่าวในรายการทูปโตะข่าวออนไลน์ในแต่ละเดือน (มกราคม - ธันวาคม) ได้มีความถี่แตกต่างกัน สะท้อนให้เห็นถึงกลวิธีทางภาษาที่สอดคล้อง กับแนวคิดของแคฟฟี (Caffi, 1994; กฤษดาวรรณ หงส์ลดาธรรม และธีรเดช โชคสุวณิช, 2551) ที่กล่าวว่า มูลบททางวจนปฏิบัติศาสตร์ สิ่งที่เป็น การรับรู้ร่วมกันของผู้ส่งสารและผู้รับสาร ได้แก่ ความคิด ความเชื่อและค่านิยม องค์ความรู้พื้นฐาน และปัจจัยที่ทำให้เกิดข้อความ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณฐ อังศุวิริยะ (2562) ที่ว่ากลวิธีภาษาตามแนวคิดทฤษฎีทางภาษาศาสตร์ด้วยกรอบคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์สอดคล้องกับบริบทสังคมวัฒนธรรมแบบไทยๆ โดยเฉพาะสื่อโฆษณาทางโทรทัศน์ ซึ่งโทรทัศน์ถือได้ว่าเป็นสื่อผสม (multi-modal) ที่มีลักษณะเฉพาะที่สามารถใส่รหัสสัญญาณ (semiotic codes) ผ่านเทคนิคการถ่ายทำทางโทรทัศน์ทั้งการถ่ายภาพหรือการเล่าเรื่อง นอกจากนี้ความเป็นสื่อหรืออิทธิพลของสื่อมวลชนยังส่งผลต่อความเชื่อ วิถีปฏิบัติ ค่านิยม ทศนคติ และอัตลักษณ์ของคนในสังคมที่ทั้งกำหนดและสะท้อนความต้องการของคนในสังคม

ในส่วนของกระบวนการสร้างความหมายของคำว่า “คนดี” ในรายการทูปโตะข่าวออนไลน์ครั้งนี้ ถูกประกอบสร้างขึ้นเป็นภาพความน่าเชื่อถือ การแสดงความเป็นกันเอง และการนำเสนอความจริงแต่ความเป็นจริงเป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นส่งผลให้การยกระดับจิตใจของคนในสังคมและการให้ความยอมรับเหมือนเป็นการตอกย้ำรากฐานความเชื่อให้ชัดเจนยิ่งขึ้นเมื่อมีเหตุการณ์ที่ทำให้บุคคลนั้นๆ เป็นบุคคลที่มีคุณค่าและมีศักดิ์ศรี และสะท้อนผลเป็นคนดีในสังคมสอดคล้องกับแนวคิดของ กาญจนา แก้วเทพ (2545) กล่าวว่า “ความเป็นจริง” (Reality) ไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ แต่ความ

เป็นจริงเป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้น (Construct) เป็นความเป็นจริงทางสังคม (Social Reality) และมนุษย์ไม่สามารถรับรู้ความเป็นจริงภายนอกได้โดยตรง แต่ต้องกระทำผ่าน “ตัวกลาง” คือ ประสาทสัมผัส และกระบวนการรับรู้ทางจิตของมนุษย์ ซึ่งถูกหล่อหลอมโดยกระบวนการทางสังคมมาก่อนแล้ว ดังนั้นสิ่งที่มนุษย์เชื่อว่าเป็นความจริงทางสังคมนั้น จึงล้วนแต่เป็นโลกที่ถูกสร้างและถูกตีความมาในระดับหนึ่งแล้วทั้งสิ้น

จากกระบวนการสร้างคความหมาย “คนดี” ในรายการทูปโตะข่าว : วัฒนธรรมป๊อป จะพบว่า บริบทความเป็นสังคมไทยก็มีส่วนสำคัญที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงวิถีคิดในเรื่องของการสร้างมูลบทคนดีได้ ซึ่งการจะวิเคราะห์กระบวนการสร้างคความหมายของคนดีได้นั้น ผู้วิจัยจะอธิบายความคิด ความเชื่อ ที่เกี่ยวกับคนดีด้วยการตีความจากตัวบทเพื่อให้เข้าใจอุดมการณ์สร้างคความหมายของคนดีในรายการทูปโตะข่าว รวมถึงการเลือกนำเสนอข้อมูลข่าวสารอาจถูกครอบงำจากอำนาจของผู้บริหารสถานีหรืออำนาจของนักลงทุนหรือผู้ถือหุ้นในรูปแบบของการเลือกนำเสนอข่าวสาร ซึ่งผลที่ตามมาคือเนื้อหาสาระและวิธีการนำเสนอ ก็มีความแตกต่างกันออกไป โดยเฉพาะค่านิยมของสังคมที่ให้ความสำคัญกับเนื้อหาสาระ และวิธีการนำเสนอสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรสาร บุคิตคำและรัตน จันทรเทวี (2563) ที่กล่าวว่า “รายการทูปโตะข่าว” เป็นรายการนี้มีผู้เข้าชมข่าวจำนวนมากที่สุดในการจัดลำดับรายการเล่า

ข่าวในช่วงเย็น และรายการนี้ยังนำไปเผยแพร่ในช่องสื่อยูทูป (YouTube) ดังนั้นทางสถานีจึงมีแนวทางในการคัดเลือกเรื่องที่จะนำมาเสนอที่นำไปสู่กระบวนการสร้างคความหมายของคนดีจากความคิดและความเชื่อ ให้กับผู้รับสารอย่างไม่รู้ตัว โดยผ่านเนื้อหาเรื่องราวที่ถูกร้อยเรียงขึ้นในรายการข่าวที่ถูกประกอบสร้างขึ้นเป็นภาพความน่าเชื่อถือ การแสดงความเป็นกันเอง และการนำเสนอความจริงดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่า ความรู้ด้านภาษาจะช่วยขยายความเข้าใจในมุมมองของภาษากับความคิด ความเชื่อ ค่านิยมหรืออุดมการณ์ในสังคมไทยได้อีกทางหนึ่ง

ข้อเสนอแนะการวิจัย

การศึกษากระบวนการสร้างคความหมาย ในรายการทูปโตะข่าวออนไลน์ครั้งนี้เป็นการศึกษาผู้ส่งสาร (Sender) และสาร (Message) โดยไม่ได้ทำการศึกษาผู้รับสาร (Receiver) ดังนั้น เพื่อให้งานวิจัยสามารถตอบคำถามได้อย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอเสนอแนะให้ทำการวิจัยในส่วนของผู้รับสาร (Audience) เพิ่มเติม

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของของการวิจัยเรื่อง “คนดี” ในรายการทูปโตะข่าวออนไลน์ : การศึกษามูลบททางวัฒนธรรมป๊อป ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย ประจำปีงบประมาณ 2566 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา แก้วเทพ. (2545). *สื่อบันเทิง: อำนาจแห่งความไร้สาระ*. กรุงเทพฯ: ออล อเบอร์ทัวร์นั.
- กฤษดาพรรณ หงส์ลดาธมภ์ และธีรณัฐ โชคสุณิข. (2551). *วัฒนธรรมป๊อป*. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จันทิมา เอี่ยมมานนท์. (2557). *การศึกษาวาทกรรมเกี่ยวกับผู้ติดเชื้อเอดส์ในสังคมไทยตามแนวปฏิพนวิเคราะห้* [วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย].

- ชนนิกานต์ ศรีพิทักษ์, ปัญญาพร ศรีเปารยะ และอลิสรา คุ่มเคี่ยม (2564). การศึกษามูลค่าทางวัฒนธรรมของงานประติมากรรมที่ปรากฏบนเพจเฟซบุ๊ก “วันแปลภาษา”. *วารสารวรรณวิทัศน์*, 10(2), 58-89. สืบค้นจาก <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/VANNAVIDAS/article/view/250225/170714>
- ชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี. (2560). ความเห็นต่อผลการศึกษา “ความเชื่อทางไสยศาสตร์ในรายการข่าวโทรทัศน์”. โครงการศึกษาวิจัยสภาพการณ์สื่อและพฤติกรรมผู้บริโภค นโยบายและยุทธศาสตร์ กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์.
- ณัฐ อังศุวิริยะ. (2562). กลวิธีการใช้ภาษากับอุดมการณ์ในโฆษณาการเงินประเด็นการออมและการเป็นหนี้ผ่านวาทกรรมโฆษณาทางโทรทัศน์ไทย (รายงานวิจัย รหัสโครงการ LI-A601275S).
- ณัฐพร พานโพธิ์ทอง. (2556). วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ตามแนวภาษาศาสตร์: แนวคิดและการนำมาศึกษาวาทกรรมในภาษาไทย. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ.
- ทรงธรรม อินทจักร. (2550). แนวคิดด้านวัฒนธรรมการปฏิบัติศาสตร์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วษาร์ บุตตีคำ และรัตนา จันท์เทว. (2563). สีสันภาษาของพุทธอภิวรรณองค์พระบารมีในรายการทูบโตะข่าว. *วารสาร MCU Humanities Review*, 6(2), 51-66.
- สมาคมโฆษณาดิจิทัลประเทศไทย. (2559). *DAAT เผยข้อมูลผู้ใช้อินเทอร์เน็ตของไทย ไตรมาส 1 ประจำปี 2559*. สืบค้นจาก <http://www.daat.in.th/index.php/daat-internet/>
- สุธาสนี สิทธิเกสร. (2544). วัฒนธรรมการปฏิบัติศาสตร์กับการตีความวัฒนธรรมโดยอนุมานจากมุมมองของผู้ฟัง. *วารสารวรรณวิทัศน์*, 1(1), 30-39. สืบค้นจาก <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/VANNAVIDAS/article/view/62271/51258>
- สื่อเก่าก็คุ้นเคย สื่อใหม่ก็เข้าถึง. (2560). *แกรมดิจิตัล*. สืบค้นเมื่อ 18 มิถุนายน 2561, จาก <https://www.gramdigital.net/blog/how-to-use-new-media>
- Tv Digital Watch. (2563). *เรตติ้งข่าวเย็น - ค่า (ออนไลน์)*. สืบค้นเมื่อ 23 กันยายน 2564, จาก <http://www.tvdigitalwatch.com>
- Levinson, S. C. (1983). *Pragmatics*. Cambridge: Cambridge University Press.